

v evropské politice (30.4. – 6. 5. 2018)

Událost týdne:

2. května navrhla Evropská komise (EK) dlouhodobý rozpočet EU na roky 2021 až 2027. Závazky by měly být ve výši 1,135 bilionu eur, což je asi 1,11 % HND EU. Rozpočet by měl zohledňovat nové úkoly a výzvy, jako je ochrana hranic, migrace či azylová politika. EK také uvažuje o návrhu propojit unijní finance a dodržování zásad právního státu. V úvahu by měl být brán také odchod Velké Británie z EU. O návrhu nyní bude jednat Evropský parlament a musejí ho jednomyslně schválit členské státy. EK chce mimo jiné omezit prostředky na společnou zemědělskou politiku (CAP) o 5 %. Asi 20 % příjmů by mělo plynout ze systému obchodování s emisemi a zavedeny mají být i další nové zdroje. Následující den oznámilo francouzské ministerstvo zemědělství, že návrh považuje za nepřijatelný. Francie nesouhlasí s jakýmkoliv omezení příjmů svých farmářů, přičemž země je největším příjemcem v rámci CAP. Proti návrhu se ohradil také maďarský premiér Viktor Orbán, který nepodporuje vyčlenění unijních prostředků na pomoc migrantům. Pohrozil, že Maďarsko bude návrh rozpočtu vetovat.

1. května se ve francouzském Nice sešli předáci evropských nacionalistických a protiimigračních stran, a to na pozvání Marine Le Penové, šéfky francouzské nacionalistické Národní fronty. Podle organizátorů bylo cílem setkání oslavit svátek národů a potvrdit závazek obrany identity a suverenity států. Podle Le Penové má působení Evropské unie katastrofální důsledky a měla by být vytvořena Unie evropských národů. I projevy ostatních představitelů směřovaly proti EU či migraci.

2. května utrpěla britská premiérka Theresa Mayová další porážku v horní komoře britského parlamentu. Sněmovnou lordů byla schválena pravomoc parlamentu zastavit brexit, pokud by vedl k zavedení přísného hraničního režimu s Irskem. Dodatek k zákonu o brexitu může ještě přehlasovat Dolní komora, kde má konzervativní strana premiérky Mayové většinu. Mezi další již schválené dodatky patří setrvání Británie v celní unii s EU či zachování práv pracovníků podle unijních standardů.

3. května selhal další pokus o vytvoření italské vládní koalice vzešlé z březnových voleb. Podle italských médií země směřuje k předčasným parlamentním volbám. Březnové volby vyhrála bez většiny v parlamentu středopravá koalice Ligy Severu a strany Vzhůru, Itálie (FI). Hnutí pěti hvězd (M5S), které vyjádřilo ochotu vytvořit se stranami koalice, bylo oběma stranami odmítnuto. Podle prezidenta Sergia Mattarellly není možné sestavit ani koalici M5S a středolevé Demokratické strany (PD).

4. května oznámila Švédská akademie, že v letošním roce neudělí Nobelovu cenu za literaturu kvůli skandálům kolem sexuálního obtěžování a vyzrazování jmen laureátů. V roce 2019 by tak měly být uděleny ceny dvě. Podle šéfa akademie Anderse Olssona potřebuje akademie čas na obnovu důvěry veřejnosti. Naposledy nebyla cena předána v roce 1943.

5. května bylo ve 20 ruských městech zatčeno nejméně 1600 lidí demonstrujících proti ruskému prezidentovi Vladimíru Putinovi, jenž má být v následujícím týdnu inaugurován. V Moskvě byl mezi stovkami zatčených také opoziční předák Alexej Navalnyj, který demonstrace svolal se vzkazem prezidentovi, že nemůže „vládnout jako car“. Následující den byl Navalnyj propuštěn, avšak byl obviněn z neuposlechnutí policie a z organizace nepovolené demonstrace. Bude se tak muset zpovídat před soudem.

Telegraficky

- Dne 1. května uvedl Mark Sedwill, poradce britské premiérky Theresy Mayové pro národní bezpečnost, že doposud nebyly identifikovány osoby podezřelé z březnové otravy bývalého ruského agenta Sergeje Skripala a jeho dcery.
- Dne 3. května prohlásil Máté Kocsis, předseda maďarského poslaneckého klubu vládní strany Fidesz, že strana chce rozšířit ústavu o dodatek zakazující přesídlování migrantů podle EU.
- Dne 4. května odsouhlasil katalánský parlament reformu, která umožní schválit nového premiéra bez jeho osobní účasti na zasedání parlamentu.

